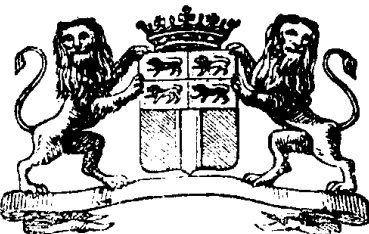

ROTTERDAMSCH COURANT.

De Abonnement-prijs is f 24 's jaars of f 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nummers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . . f 1.—
Iedere regel meer 0.20
Andere Advertentien per regel 0.20
Grote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een **BIJBLAD**, bevattende het verslag der zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van zaterdag 2 April enz.

BUITENLAND.

LONDEN den 1 April.

Reeds kent men den voor het Ministerie ongunstigen uitslag der gisteren gehouden zitting van het Lagerhuis, omtrent welke hier nog de volgende bijzonderheden volgen: Lord Palmerston uitte den wensch dat de beraadslagingen over de hervormingswet dien avond ten einde liepen en vroeg dus hoedanig de Kanselier der schatkist voornemens was te handelen. Deze meende dat hij dingsdag de gewenschte ophelderingen reeds gegeven had en verder dat de zaak geheel in de handen van het Huis moest overgelaten worden, naardien haar gewigt te groot was dan dat hij eenige verantwoordelijkheid ten opzichte van den uitslag der debatten wilde op zich laden. Namens de Regering kon hij hier echter bijvoegen hoe ook zij wenschte dat de beraadslagingen dien of uiterlijk den volgende dag zouden afloopen.

In den loop der debatten zeide sir R. Peel dat geen ware hervormingswet verkregen kan worden zoolang de zaak niet in de handen van meer bekende Ministers zal zijn overgegaan. Anderen meenden dat de wet, bij de behandeling in commissie, door wijzigingen zeer bruikbaar zou kunnen gemaakt worden, zelfs vond men leden die het Regeringsontwerp als zeer vrijzinnig toejuichten. De heer Roebuck zou voor de tweede lezing stemmen, bijaldien de Ministers zich vooraf verbinden wilden de verlaging van den census in de vlekken tot op £ 6 in te willigen. Bijaldien daartoe in commissie besloten werd. De minister Disraeli zeide, alvorens de langdurige strijd beslist werd, nog hoofdzakelijk dit: het wetsontwerp rust op drie groote beginselen; het eerste daarvan vermeerderd het getal der kiezers aanzienlijk; bij het tweede wordt uitgemakt dat alle groote gemeenten regstreeks in het Parlement vertegenwoordigd zullen worden, en bij het derde blijft het tegenwoordig stelsel der vertegenwoordiging van de vlekken behouden. Al het overige betreft bijzaken, welke in commissie te wijzen zouden zijn. Wat de vraag van den heer Roebuck betrof, de Minister kon zich niet tot het goedkeuren van eenige wijziging verbinden, zoo lang het Huis zelf die niet overwogen had. Ten slotte verweet hij lord Russell dat deze, door zijne oppositie, de handelingen der Regering streemde op een tijdstip dat zulke ernstige vraagstukken geheel Europa bezig hielden.

Na de verwerping van de tweede lezing met 330 tegen 291 stemmen, en het insgelijks, met 328 tegen 98 stemmen, verwerpen eener motie van den heer Wyld, ter gunste van de stemming bij ballotage, werd het voorstel van lord Russell aangenomen en eindelijk, op het voorstel van den Kanselier der schatkist, de verdrag der werkzaamheden tot maandag ingewilligd.

Eergisteren gaven lord en lady Palmerston een maaltijd aan eenige personen van hoogen rang, terwijl de Hertog van Cambridge, de meeste leden van het Corps Diplomatiek en vele andere aanzienlijken de schitterende soiree bijwoonden die op den maaltijd volgde.

Uit de publiek gemaakte staten der openbare inkomsten des Rijks blijkt dat zij gedurende het gisteren geëindigd jaar £ 65,477,283 tegen £ 67,881,512 in het vorige en derhalve eene vermindering van slechts £ 2,404,229 hebben opgeleverd, terwijl de vermindering over de drie maanden £ 809,712 bedraagt. Grootendeels ontstaat dit lager cijfer uit de vermindering der belasting op de bezittingen, welke echter door de meerdere opbrengst van andere takken van inkomsten weder goed is gemaakt.

Brieven uit Calcutta van 22 februarij geven de verwondering te kennen dat de dagbladen, sedert de terugkomst van den gouverneur-generaal Canning in die hoofdstad, geene dépêches meer mededeelen, zoo als zijn Lordschap toen hij te Allehabad was den Regeringssecretaris toezond. Evenmin kon men van de leden des bewinds iets wegens de kriegsverrigtingen in het noorden van Indië te weten komen, zoodat het publiek de Indische tijdingen, na lang tijdsverloop, uit de Londensche dagbladen putten moet. Vooral baarde dit eenige ongerustheid, naardien het zeker is dat Neneh Sahib tot hertoe niet in de handen der hem nazettende Engelsche legerhoofden is gevallen, en nog altijd met de Begum en heider aanhangers in de bosschen schijnt rond te dwalen. Want waren zij in handen der Engelschen gevallen, zulks zou gewis ter algemeene kennis gebragt zijn. Van Tania Topoe weet men evenmin iets zekers, dan dat hij op de grenzen van Joudpore en Bikoner gezien zou zijn, den weg naar den Indus inslaande.

PARIJS den 1 April.

De toestand is heden ongeveer dezelfde als sedert eenige dagen. Bij gebrek aan nieuws en aan stellige berichten nopens den gang van de voorloopige onderhandelingen der diplomatie over de grondslagen van het Congres, blijven het verblijf van den graaf de Cavour allier, zijn plotseling vertrek en de uitslag der door hem met den Keizer, de Ministers en anderen gehoudene bijeenkomsten, stof leveren tot de uiteenlopendste beweringen. Intusschen is men het vrij wel eens omtrent het feit dat de kans voor Sardinië om als zesde groote Mogendheid tot het Congres te worden toegelaten, voorbij is. Men denkt dat Sardinië zich wel zal moeten onderwerpen, maar dat het, zelfs in het uiterst geval, niet zal toestemmen in de voorafgaande ontwapening, welke door Oostenrijk wordt verlangd.

Ziehier hoe de Patrie zich over dat onderwerp uitlaat:

„De Weener dagbladen herhalen dagelijks en op elken toon dat Oostenrijk geen deel zou kunnen nemen aan het Congres, dan op voorwaarde dat de Regering van Sardinië zich vooraf ontwapene. Om zulk een eisch te kunnen regtvaardigen moet men althans het voorbeeld geven. Heeft Oostenrijk zijne krijgstoerusting en de bewegingen zijner troepen naar Italië gestaakt of zelfs maar een oogenblik geschorst? De Oostenrijksche bladen deelen daaromtrent niets mede. Wel is waar, zegt de Ost Deutsche Post dat het Weener Kabinet de plegtige belofte heeft gedaan van Sardinië niet te zullen aanvallen. Maar zijn de ontzaglijke toestellingen op de grenzen van Piemont alleen niet genoegzaam om een begin der vijandelijkheden te kunnen heeten, waardoor Sardinië genoodzaakt is, zijne strijdkrachten op den oever van de Tessino te concentreren?

„Wij gelooven dat Sardinië, zonder de wezenlijke gezindheden van Oostenrijk aangaande de toekomstige organisatie van Italië te kennen, zich niet zonder gevaar kan ontdoen van de verdedigingsmiddelen, welke de toestand van het oogenblik noodzakelijk heeft gemaakt.

„Oostenrijk verzekert ons dat het Sardinië niet zal aanvallen. Sardinië verzekert dat het er niet aan denkt Oostenrijk aan te tasten. In dit opzigt staan de concessies van beide zijden gelijk. Wanneer het Weener Kabinet nog zekerder waarborgen verlangt voor het behoud van den vrede, dan moet het beginnen met zulke waarborgen zelf te geven. Oostenrijk heeft het initiatief genomen van buitengewone krijgstoerusting; laat het dan nu ook het teeken geven ter ontwapening. Wij zijn er zeker van dat Sardinië dan niet zal aarzelen het voorbeeld van zijn magtigen nabuur te volgen.

Andere Fransche dagbladen maken gebruik van de omstandigheid dat de Oostenrijksche pers zich beroept op de tractaten ter handhaving van het regt der bezittingen van Oostenrijk in Italië, om er aan te herinneren hoe het Oostenrijk is geweest, dat, sterker dan eenige andere Mogendheid, er op heeft aangedrongen dat Pruisen afstand deed van zijne soevereiniteitsregten op Neufchatel, — regten, welke die Staat toch ontleende aan art. 23 der Weener-slot-acte.

Over het algemeen kan men zeggen dat de toon der Parijsche bladen weder oorlogszuchtiger is dan voor eenige dagen. Trouwers, de Oostenrijksche pers betaalt met gelijke munt en blijft niet in gebreke de taal der Fransche bladen te beantwoorden.

De Wetgevende Vergadering, nu reeds sedert twee maanden geopend, heeft nog maar een klein getal openbare zittingen gehouden. Verschillende leden beklagen zich dat de wetten, welke men haar wil voordragen, niet vooraf in gereedheid worden gebragt, opdat men ze geregeld zou kunnen afhandelen. Maar terwijl de afgevaardigden op hun eigenlijk terrein weinig of geen gelegenheid vinden om zich te doen gelden, schijnt het wel alsof de Keizer, die alle dingsdag-avonden de leden der groote Staatsligchamen officieel bij zich ontvangt, hen in de gelegenheid wil stellen om hunne denkbeelden te uiten over alle groote binnenlandsche kwestiën. Ja, meermalen lukt hij hen zelfs uit geheel vrijmoedig hunne meening daaronder te kenbaar te maken. Openbare discussiën echter worden zoo min mogelijk bevorderd.

Men verhaalt dat de Keizer hartelijk heeft gelachen om een gezegde dat naar de Tuilerien overgewaaid was en dat sommige leden niet zoo vrolijk scheen te stemmen. Toen de President der Wetgevende Vergadering, vóór het sluiten der jongste zitting aan de Kamer had verzocht de verdeling van arbeid te regelen, zou een afgevaardigde uit het Zuiden, bekend om zijne hevigheid, van zijne bank hebben geroepen: „Maar is er arbeid? welken arbeid? In elk geval veroordeelt men ons niet tot dwangarbeid!” De Keizer heeft geantwoord: „Welnu, men zal hen moeten dwingen.”

— Men zegt dat de nieuw benoemde Minister van koloniën, de heer Chasseloup Laubat, eene reis naar Algerië doen wil.

— Men heeft onlangs gemeld dat er erlang een wetsontwerp bij de Wetgevende Vergadering zal worden ingediend om het jaargeld van het Legioen van Eer toe te kennen aan de officieren der landen, zeemagt, welke die orde van 1814 tot 1852 hebben ontvangen. Volgens den Constitutionnel zou dit plan de geheele orde, van den graad van ridder tot dien van grootkruis, omvatten en toegepast worden zoowel op hen die gepensioneerd zijn als op hen die nog in active dienst verkeerden. De maatregel zou echter slechts allengs worden toegepast en wel in een tijdsverloop van vier jaren, ingaande den 1 januarij 1860. Het aantal in leven zijnde officieren, die van 1814 tot 1852 zijn gedecoreerd, bedraagt nagenoeg 8000. Daaronder zijn er 1300 a 1400, die een graad bezitten en 6500 a 6600, die enkel ridder zijn. Twee derden daarvan zijn vóór 1852 gepensioneerd. Onder de hoogere graden vindt men 17 grootkruisen, 63 grootofficieren en 300 commandeurs. Met deze cijfers in de hand, kan men gemakkelijk berekenen welke uitgaven voor de schatkist vermoedelijk uit den maatregel zullen voortvloeien. Voor de bezitters van graden in de orde 8 a 9,000,000 francs en voor de ridders 1,500,000 a 1,600,000 francs, totaal 2,400,000 a 2,500,000 francs.

— Volgens gerucht zou ook de baron Bressier als gevolmagtigde in het Congres in aanmerking komen.

— De administratie van de Opéra-Comique heeft, naar men zegt, buitengewone onkosten gemaakt voor de opvoering van het nieuwe stuk van den heer Meyerbeer, getiteld *Le pardon de Ploërmel*. Men heeft uit Mannheim een beroemd rijtuigmaker moeten laten overkomen; de geiten koopen en dresseren, welke rondom den herder moeten huppelen dien Sainte-Foy zal voorstellen; andere geiten in reserve moeten houden voor

het geval dat de eerste „verhinderd” mogten worden om op te treden; de decoratiën met gaz moeten verlichten in plaats van met de gewone lampen; voor 2000 francs aan horens, klephorens en andere muziekinstrumenten moeten koopen, en eindelijk den grond van het toneel geheel moeten omgraven om er eenige tooneelmatige toestellen te kunnen aanbrengen, waarvoor wij alleen opnoemen een natuurlijke bergstroom, die op een gegeven oogenblik door eene sluis moet breken en in schuimende golven losbarsten.

— De Koning van Wurtemberg, die onder den naam van Graaf von Teck incognito reist, is met zijn gevolg te Lyon aangekomen.

— Uit Rome wordt geschreven dat de audientie, welke de oud-minister des Konings van Sardinië, de markies d'Azeglio, bij den Paus heeft gehad, eenige verwondering heeft gebaard. Men dacht dat hij enkel was gekomen om den halsketen der orde del'Annunziata aan den Prins van Wallis te overhandigen. Men zegt dat de broeder van den markies — Pater-Jezuit en een van de ijverigste redacteuren van de Civitta Cattolica — wiens gevoelen natuurlijk lijnregt tegenover die zijns broeders staan, de ontmoeting heeft bewerkt. Het nieuws van het houden van een Congres heeft te Rome eene groote sensatie te weeg gebragt. Vooral de Kardinalen waren er zeer door getroffen. Men verzekert dat de Pauselijke Regering zich ten sterkste zal verzetten tegen elke inmenging der vreemde Mogendheden in haar binnenlandsch bestuur en dat zij, om zich daartegen te vrijwaren, alle moeite doet om haar leger, zoo door wervingen in Zwitserland, als door eene heffing van drieduizend man in hare provincien voltallig te maken. Het voorstel van den generaal Goyon om de conscriptie in te voeren heeft nog geen ingang gevonden. Aan de pastoors is order gegeven om die jongelieden in hunne kudde, waarop men kan vertrouwen, door eene goede premie en de belofte van bijzondere geestelijke voorregten aan te sporen om dienst te nemen.

— De berichten uit Toskane blijven hoogst belangrijk. In drie dagen heeft men 5000 exemplaren van de brochure *Toscane e Austria* verkocht. Te Florence en in alle steden van Toskane wordt openlijk eene verklaring van adhaesie aan de in gemelde brochure uitgesproken meeningen geteekend. De inschrijving voor eene medaille, aan te bieden aan den advocaat Salvagnoli, schrijver van de verhandeling over de onafhankelijkheid van Italië, heeft volkomen haar beslag gekregen. Het protest van den advocaat Galeotti tegen het regt van de politie om de uitgave der beruchte brochure te beletten, is gedrukt en wordt door al de advocaten aan de balie van Florence ondersteund. In den tijd van weinige dagen heeft de inschrijving, door den markies Gino Capponi geopend ter ondersteuning der jeugdige vrijwilligers, die naar Sardinië vertrekken, de som van 100,000 lire opgeleverd. De strijd tusschen den meer liberaal gezindten minister Baldasseroni en zijn reactionnairen ambtgenoot Landucci duurt voort en is nog niet door den Groothertog beslist. Onder de vrijwilligers die zich uit Toskane naar Sardinië hebben begeven, behoort ook de jonge graaf Alfred Serristori, de zoon van een oud-minister.

— Een door de Semaphore van Marseille medegedeelde brief uit Hong Kong, van 15 februarij, behelst de volgende bijzonderheden over den toestand der vereenigde legers zoowel in China als in Cochinchina:

„Uit Cochinchina gaan de berichten tot het laatst van januarij. De Fransche admiraal en een groot gedeelte zijner vloot hadden Tourane verlaten, om de kriegsoperatiën in het zuiden aan te vangen. Algemeen dacht men dat hij Saison, de korenschuur des Lands, zou gaan bemagtigen, om die stad tot eene handelsplaats te maken, welke ongetwijfeld, uit hoofde van den rijkthandel met China, zeer belangrijk worden zou. Wij achten het mogelijk met den volgende post nadere mededeelingen aangaande deze verschillende bewegingen te doen. Denklijk zou deze veldtocht minstens eene maand duren en zal de Admiraal de hoofdstad Hué niet vóór na de verandering van het jaargetijde, namelijk in mei, kunnen bemagtigen, als de uit Frankrijk gezonden troepen aangekomen zullen zijn. De Laplace is in den besten staat te Shanghai gearriveerd en den 12 januarij, met de dépêche der mail, van daar weder vertrokken, om zich bij de divisie te voegen. — De baron Gros is nog altijd hier, op de bevelen van zijn Regering wachtende. — Lord Elgin is van Shanghai vertrokken en thans te Canton of in de nabijheid. Wij hopen dat de tijd der concessien weldra voorbij zal zijn en dat zijne Exc. hier zijnen broeder, den nieuwen ambassadeur Bruce, zal komen wachten, die hem naar Peking vergezellen zal, verwaarts zij het bekrachtigd verdrag moeten overbrengen en het nieuwe gezantschap in China vestigen. — Ten opzichte van de nieuwe Fransche zending in China is hier nog niets bekend.”

KEULEN den 1 April.

Te Berlijn is berigt ontvangen dat de Koning en de Koningin van Pruisen Rome den 28 maart zouden verlaten, binnen den tijd van drie dagen naar Napels reizen, drie weken daar doorbrengen en vervolgens naar Rome wederkeeren.

— De Beijersche Gezant bij de Bondsvergadering, vrijheer von Schrenk, wordt eerstdaags te München verwacht, maar sommigen vermoeden dat zulks met de op handen zijnde veranderingen in het Ministerie in verband staat.

— Laatstleden dingsdag werd de tweede feestzitting der Beijersche Akademie van Wetenschappen gehouden. De Geheime raad van Martini opende die met eene voorlezing over de voornaamste geleerden welke, van den tijd der oprigting af, de tweede klasse der Akademie tot sieraad verstrekt hebben, waarna de verkiezing van nieuwe leden in de drie verschillende klassen werd medegedeeld. De huizen van

eenige leden waren gedurende de beide feestdagen fraai versierd en met opschriften voorzien.

In de zitting van den vorigen dag waren drie der oudste buitenlandsche leden met lof vermeld, waaronder Alexander von Humboldt en de Amsterdamse hoogleeraar G. Vrolik, die, door zijne hooge jaren van de bijwoning der plegtigheid verhindert, zich daarvan door een sierlijken Latijnschen brief verschoond had.

— Het berigt der benoeming van Prins Frederik van Wurtemberg tot bevelhebber over het 8ste legerkorps door drie in de zaak betrokken Staten wordt wedersproken. In dit bevelhebberschap wordt, in de eerste plaats, niet door verkiezing voorzien, maar tusschen Wurtemberg, Baden en het Groothertogdom Hessen bestaat eene jaarlijksche beurtregeling, bij welke aan een der Staten het regt tot benoeming gegeven is. Dit jaar is Hessen de benoemde Staat, maar bovendien is de benoeming van een bevelhebber nog niet gevolgd.

— De generaal Ignatiev is den 22 dezer, met een talrijk en goed gekozen gevolg, als Russisch gezant bij het Chinesche Hof naar Peking afgereisd.

— Te Woronesch wordt eerlang een standbeeld voor Peter den Groote opgericht, de kosten waarvan door eene reeds in 1832 geopende inschrijving gedekt zijn. Het stelt den beroemden Czar levensgrootte voor, in de uniform van zijnen tijd, met de eene hand op een anker rustende, als aanduiding op het bouwen der vloot te Woronesch, terwijl de andere hand naar Azoff wijst, hetwelk door die vloot veroverd werd.

BRUSSEL den 2 April.

De Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft in hare zitting van gisteren de beraadslaging over de laatste hoofdstukken van den tweeden titel van het ontwerp van strafwetboek ten einde gebragt. De voorstellen der Regering zijn alle aangenomen, behoudens eenige artikelen, die naar de commissie zijn teruggezonden. Door den heer Orts is een amendement voorgesteld, strekkende om alle misdrijven van laster tegen publieke personen, op welke wijze zij ook plaats mogen grijpen, te brengen onder de jurisdictie van den jury in plaats van onder die des strafregters. Het amendement is ondersteund en met de overige artikelen aan de commissie verzonden.

— Het Journal de Bruxelles beklagt zich bitter dat men het onderwijs der geestelijken verantwoordelijk wil stellen voor de schandelijke feiten, welke onlangs te Jemmapes en elders hebben plaats gegrepen. Het liberaal blad l'Observateur merkt op dat men niet genoeg kan afkeuren het streven van hen, die de geestelijkheid verantwoordelijk willen stellen voor de misdrijven van enkele harer leden, maar vraagt tevens of het genoemde clericale blad wel altijd zoogedacht heeft, o. a. toen het een artikel mededeelde van „een staatsman en diepzinnig denker,” die rondweg verklaarde dat de liberalen de zusters van liefdadigheid te Brussel hadden doen beleedigen, de zusters van den H. Vincentius de Paula doen mishandelen en de broeders der Christelijke leer te Jemmapes hadden verbrand.

PER TELEGRAAF.

LONDEN den 2 April.

Lord Derby heeft gisteren in het Hoogerhuis medegedeeld dat hij, na den afloop van een des voormiddags gehouden Ministerraad, besloten heeft den toestand aan de Koningin kenbaar te maken en dat hij maandag aanstaande den uitslag van deze zijne handeling, alsmede de besluiten welke hij, uit aanmerking van den ernstigen crisis, H. M. zal hebben aangeraden, ter kennis van hunne Lordschappen brengen zal. In sommige bijzondere kringen geloofde men dat het Ministerie de Kroon zal aanraden het Parlement te ontbinden.

De Morning Herald meent dat alleen de invloed der behoudende Staatslieden den oorlog kan voorkomen. Bij de aanvaarding van het bewind was het Derby-Ministerie zich ten volle bewust dat eene coalitie zijner verschillende tegenstanders altijd eene meerderheid zou kunnen verwerven. Onder zoodanige omstandigheden heeft de nederlaag der Ministers dus geen wezenlijk belang. Lord Derby blijft het vertrouwen van het Parlement en der Natie genieten, die noch van lord Palmerston noch van lord Russell gediend willen zijn.

De Times zegt dat lord Derby de heeren Wyndham, Morgan en Egerton tot het pairschap heeft verheven.

LONDEN den 2 April.

Het is nog niet bekend wat het Kabinet voornemens is te doen. De vergadering der ministeriële leden van het Parlement, welke ten huize van lord Derby was aangekondigd, heeft geen voortgang gehad.

MADRID den 31 Maart.

De Correspondencia Autografa zegt dat tusschen de Spaansche Regering en het Keizerrijk Marokko eene overeenkomst gesloten is, volgens welke Melilla zijne oude grenzen terug verkrijgt en de Marokkanen zich tot het in toom houden der Rifbewoners verbinden.

ANTWERPEN den 2 April.

KOFFIJ en SUIKER vast. — GRANEN zonder verandering.

LONDEN den 2 April.

KOFFIJ vast; Ceylon Plant, 73/ a 78/; dito Native 52/ a 54/; — SUIKER. Bruin Havana 32/ a 35. — THEE. Ord. Congo 13 1/2 a 13 3/4 d. — RIJST met meer vraag. — PEPER en PIMENT vast. — SALPETER stil. OLIE. Lijn-onveranderd, Palm- 45. — METALEN. Banca Tin 134/ a 135/; Straits 130/ a 131/; Schotsch ruw Ijzer 32/6. — TALK in loco 53/3.

RIO-JANEIRO den 10 Maart.

KOFFIJ. Good first 5300 a 5400 reis. Voorraad 20,000 b. — WISSELKOERS op Londen 25 1/4 d.

LIVERPOOL den 2 April.

KATOEN. Tot iets hoogere prijzen werden 8000 b. afgedaan.

De binnenlandsche fondsen hebben zich van hunne teruggaande beweging van gisteren hersteld. Buitenlandsche

ONTVANGEN
diverse Soorten geïmporteerde
HAVANNA CIGAREN.
GEER. LEDERER,
Noordblaak, 2309, hoek *Kleinestraat.*

In de Rotterdamse Courant van 1 dezer komt voor het verslag der zitting van den Gemeenteraad van den 31 Maart 1859.

En voorstel van Burgemeester en Wethouders om aan de Rijk-Controleurs der actieve dienst voor hun toezicht op de inning der Gemeente Belastingen bij voortduring toe te kennen de jaarlijkse som van 150, met bepaling dat de toelagen aan den Controleur van de Compabiliteit later zal vervallen. Goedgekeurd.

Onder het hier bedoelde Gemeente Belastingen is verstaanbaar ook begrepen de accijns op het Gedrukt.

Op het vijf en twintigste Buurtovereen hier ter Stede staande, aan er plaats 4 a 5 naar fraude plaats heeft. Nu is het niet merkbaar dat door de Rijk-Controleurs, daartegen bijzonder wordt gewaakt. Integendeel een afkeuring + van Gedisciplineerde uitgeleggen zonder betaling van accijns, of van Meelingebrachte zonder document. — laatstelijk onder bijzondere door de Stads-Commissies geëffectueerd.

Mitdien zij het Bestuur beschikkelijk in overzetting geveven of het dan ook niet billijk zoude zijn om aan de Controleurs daarvoor een gratificatie toe te kennen.

Rotterdam 2 April 1859. H.

AZIJNMAKERIJ
DE WITTE DUIF.
Is geschikt TAFEL WIJN AZIJN.
Beste Brune en Blanke BIER AZIJNEN.
TE BEKOMEN TEGEN
ZEER OUVRE PRIJZEN.
Rotterdam: Schiedade, wijk 14, n.º 427.
F. A. Schröder.
Bestelkantoren:
De Heer W. B. BERS, Haagscheveer, n.º 382, naast den Doele.
H. WILLEBRAND, Schiedamschen Dijk, n.º 577, in den Turk.
De Heer P. KLEIN, Fort de Godtsche Wagen, n.º 435.

HUIS en TUIN te Huur
in de Buitendijklaan.
Te bevrage bij D. VAN DER VALK, Hovenier en Planten-Aanlegger, Nadorstlaan, 81.

STOOMBOOTDIENST
ROTTERDAM en BERGEN,
TUSSEN
HET STOOMSCHIP ANNA, Kapitein J. B. Alkema, vertrekt van hier naar BERGEN (via Hall) DINGSDAG 5 April des morgens vroeg.
Adres bij D. BURGEN & ZOON.

SNELVAART
TUSSEN
ROTTERDAM en ANTWERPEN,
VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN,
met de STOOMBOOTEN
TELEGRAAF III & IV,
BEHOORENDE TOT DE SNELSTVARENDE VAN EUROPA.

APRIL 1859.

Van ROTTERDAM.		Van ANTWERPEN.	
Maandag	8.30	4 Maandag	12.30
5 Dinsdag	9.30	5 Dinsdag	12.30
6 Woensdag	9.30	6 Woensdag	1.30
7 Donderdag	10.30	7 Donderdag	2.30
8 Vrijdag	11.30	8 Vrijdag	2.30
9 Zaterdag	12.30	9 Zaterdag	4.30
10 Maandag	12.30	10 Maandag	6.30

De Directie wordt voor Zierikzee en Brouwershaven op de heen- en terugreis aangelegd; alhier staat een zeer goed ingerichte Diligence gereed, die van Zierikzee naar Brouwershaven, en van Brouwershaven naar Zierikzee en Brouwershaven, vertrekt en van Brouwershaven naar Zierikzee en Zierikzee, in correspondentie op de Stoombooten rijdt.

ROTTERDAM, Boompjes, wijk 1 n.º 21, VERWEY & Co., Cargadoors-Expeditie.

ROTTERDAMSCH-STEAMVAART-VEREENIGING.
ROTTERDAM-STETTIN.
Het Nieuw-Gebouwde Schoofstoomschip MAASSTROOM, Kapitein J. J. Hansen, vertrekt van ROTTERDAM naar STETTIN Dinsdag 7 April.
De Agenten P. A. VAN ES & Co.

ROTTERDAM-HARBURG-HAMBURG-STETTIN.
De DIRECTIE der Rotterdamse Stoomvaart-Vereeniging en der Amsterdamsche en Amsterdamsche Harburger Stoomboot-Maatschappijen geven hiernede kennis, dat van af 1 April de VRACHT van KOFFIJ met hare Stoomschepen is vastgesteld als volgt:
Naar HARBURG en HAMBURG.
KOFFIJ in Balen 18.30 en 10.00 per Last van 2000 K.
Naar STETTIN.
KOFFIJ in Balen 25.30 en 15.00 per Last van 2000 K.
De Directie voornoemd,
JAMES SMITH, Directeur.
PAUL VAN VLISSINGEN, Directeur.

CORK STEAM-SHIP-COMPANY.
ROTTERDAM en LIVERPOOL.
Het Schoofstoomschip FALCON, Kapitein H. C. Raynes, vertrekt van ROTTERDAM naar LIVERPOOL Zaterdag 5 April.
De Agenten P. A. VAN ES & Co.

KOOPJES! KOOPJES! KOOPJES!
MARQUISES IMPÉRIALES,
tot buitengewoon lage Prijzen,
in het GOEDKOOPE MAGAZIJN van
WANDELSTOKKEN, PARASOLS en PARAPLUIEN
aan den Visschersdijk, hoek Keizerstraat.

Te ROTTERDAM
ligt in Lading
naar
BATAVIA,
voor Goederen en Passagiers, waartoe hetzelfde uitmuntend is ingerigt, het extra snelziddend Nederlandsch gekopert Barkschip MARIA ANNA, Kapitein M. A. Overgaauw, voornede een Geëxamineerden Scheepdoctor. Adres ten Kantoren van KUYPER, VAN DAM en SMEER en HUDIG en BLOKHUYZEN.

TE ROTTERDAM
ligt in LADING
NAAR
BATAVIA en SOERABAJA,
voor Goederen en Passagiers, waartoe hetzelfde uitmuntend is ingerigt, het Nederlandsch gekopert Barkschip EUTERPE, Kapitein A. Kuypers. Adres den Reeder J. VAN WAGENINGEN D. Z., te Dordrecht, en de Cargadoors HUDIG en RIETERS, alhier.

SOREW STEAM SHIPPING COMPANY
(INCORPORATED BY ROYAL CHARTER)
Wekelijksche Dienst
ROTTERDAM en LONDEN,
voor Goederen en Vee,
Het Engelsch Schoofstoomschip EARL OF AUCKLAND, Kapitein WILLIAM W. Appleton, vertrekt WOENSDAG 6 APRIL, des morgens vroeg.
Adres bij de Agenten GEORGE LEVINGSTON en J. A. HOUWENS, te Rotterdam, en W. H. CAREY & SON, 34 Mark Lane, Londen.

STOOMBOOTVAART
OF
SCHOTLAND,
voor PASSAGIERS en GOEDEREN.
Naar LEITH
het Stoomschip IVANHOE, Kapitein John Cairns, vertrekt ZATURDAG 9 APRIL, des morgens vroeg.
Adres bij GEORGE LEVINGSTON en J. A. HOUWENS, Agenten te Rotterdam, en bij DONALD R. MACGREGOR, Agent te Leith.

TAPIJTEN MAGAZIJN.
T. J. BON & Co.,
Hoofdsteeg, wijk 11, n.º 124.
Van HEDEN af tot en met den 9 APRIL aanstaand
OPRUIMING VAN KLEEDENGOED,
BESTAANDE IN RESTANTEN
VELVET, BRUSSELS, TAPESTRY en SCHOTS,
om plaats te maken voor de Nieuwe Dessins.
ALLES TOT VEEL VERMINDERDE PRIJZEN.

IJZER-MENY,
niet de FARRIEK van den Heer
A. DE CARTIER, te Auderghem, bij Brussel.
HEEREN SCHEEPSBOUWMEESTERS, INGENIEURS, ARCHITECTEN enz. worden opmerksa gemaakt op de IJZER-MENY, welke te verkiesen is boven de Lood-Meny, door dezelfde sijn zuiverheid en kleur; dezelve belet het Roesten van het IJzer, maakt het Houtwerk hard, en daar de p in verhouding tot de Lood-Meny veel goedkoper uitkomt, laat zij zich met meer voordeel de deze laatste aanwenden.
Deze aanbevelenswaardige eigenschappen zijn erkend door een aantal Ingenieurs, Scheepsbouwmeesters enz., zoowel hier te Lande als elders, waardoor het verbruik voor STOOMBOOTEN, IJZERWERKEN en bij verschillende groote Corporatiën van Holland, België, Frankrijk, Duitschland, Rusland enz. is gevestigd. Prospectussen en Monsters zijn op franco aanvraag verkrijgbaar bij VAN DEN HELM VAN OTTERLOO, in Verwaaen, te Rotterdam.

Openbare Aanbesteding.
BURGEMEESTER en WETHOUDERS van ROTTERDAM zullen op Vrijdag den 8ten April 1859, des middags ten 12 ure, ten Raadhuis aldaar aanbesteden:
1. Het MAKEN van een GEBOUW, hestande in een KETELHUIS, MACHINEKAMER en WONING voor den Machinist, alsmede een UITWATERINGSROOL ten dienste van het Stoomgemaal aan de aan te leggen nieuwe wandeling in den polder Cool tegen over de Scheepstimmermanslaan, en
2. Het MAKEN van een SUATIESLUIS in den Hoogenboezemdyk met de leverantie van al de daartoe behoorende materialen en arbeidslapen.
Alles nader omschreven in de bestekken en voorwaarden die, van heden af, op de gewone dagen en uren, ter lezing liggen op de Plaatselijke Secretarie en het Stads Timmerhuis te Rotterdam, en ook voor den prijs van 20 Centen verkrijgbaar zijn bij de Wed. P. VAN WAESBERGE & ZOON, Boekdrukkers in den Hoofdwijk, Wijk 11 N.º 194.
Nadere inlichtingen zijn te bekomen aan gemeld Timmerhuis. De aanvraag in loot zal plaats hebben: van het Gebouw hestande in een Ketelhuis enz. op den 7den April 1859, van des voormiddags 11 tot des namiddags 1 ure, en van de Suatiesluis op den 7den April 1859, van des namiddags 2 tot 4 ure.

NEDERLANDSCHE
HANDEL-MAATSCHAPPIJ
VEILING te ROTTERDAM,
op DONDERDAG 14 APRIL 1859, van:
849 Pakken JAVA TABAK
liggende aldaar.
Aangevoerd per het Schip Krimpenwaard.
Amsterdam 24 Maart 1859.

De PANDEN,
bestaande in: N.º 1, een WINKELHUIS, BOVENWONINGEN en ERVE, aan de noordzijde van de Leeuwestraat te Rotterdam, wijk 5, n.º 64 N.º 2, drie BENEDENHUIZEN met BOVENWONINGEN en ERVE, wijk 14 n.º 283 en 284 N.º 3, een HUIS en ERVE, wijk 14, n.º 286 en 287; N.º 4, een HUIS met BOVENWONING en ERVE, wijk 14, n.º 288; N.º 5, een HUIS met BOVENWONING en ERVE, wijk 14, n.º 289 en N.º 6, een TUIN met TUINHUIS en ERVE, de vijf laatste Percelen staande en gelegen naast achter elander aan den Hofdijk te Rotterdam, Woensdag door de Notarissen DALEN & LAMBEA in het Lokale der Publieke Verkoopingen, aan Gelderschekade te Rotterdam, geveild, zullen Woensdag den 6 April 1859, des namiddags 5 ure, door voornoemde Notarissen, ter zelfder plaats worden Afgeslagen en Toegewezen, en wat betreft de Percelen N.º 2 a 6 eerst separaat daarna gecombineerd.

Bij den Uitgever A. W. SYTHOFF, te Leyden, verschijnt:
DE KUNSTKRONIK.
Nieuwe Serie. Eerste Jaargang.
Onder Redactie van GERARD KELLER.
COMMISSARISSSEN DE HEEREN:
J. BOSBOOM, P. J. LANDRY en T. VAN WESTRHEENE WZ.
Als eerste prijs, voor de VERLOTING bij den Jaargang 1859, is aangekocht van de Koninklijke Nederlandsche Fabriek van Gouden en Zilveren Werken, van den Heer I. M. VAN KEMPEN, Voorschoten, een prachtig Stuk Zilverwerk (eene Milieu-Candelabre met negen Lichten), ter waarde van **DUIZEND GULDEN.**
De verdere Prijzen zullen spoedig, en wat de Schilderijen betreft, op de 's Gravenhaagsche Tentstelling worden aangekocht.
Elke Jaargang bestaat uit vier en twintig Afleveringen met vier en twintig Lithographien. Prijs per Jaargang, met het Lot in de Loterij zonder Nietten, tien Gulden.

Gebr. MULLER, te 's Hertogenbosch, en A. E. C. VAN SOMEREN, te Zutphen, hebben uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:
VOORLEZINGEN
OVER HET
WEZEN DES CHRISTENDOMS,
GEHOUPEN DOOR
J. WITKOP,
Predikant te Zutphen.
Drie Deelen, in gr. 8.º. Prijs f 10. 65.

UIT DE HAND TE KOOP,
wegens verandering van Woonplaats, een fraaie goed onderhouden **MANONHOUT KABINET,**
hoog 2 El 79 Duim, breed 2 El 5 Duim, diep 2 El 273, achter de gewezen Drukkerij der Rotterdamse Courant.

Als Huishoudster
in een Klein Burger Geveiligd men iemand van de P. G. Adres Bureau dezer Courant, letter X.

Rotterdamsche Schouwburg
Directie: J. E. de Vries.
DINGSDAG 5 APRIL 1859:
DON CESAR DE BAZAN
Tooneelspel in vijf Bedrijven, naar het Fransch Dumas en Dennery.
GEVOLGD DOOR:
DE ENGELSCHEN OP RED
Blijspel met Zang, naar het Fransch van Th. Laurencin en Labaye.
Aanvang ten ZEVEN ure precies.
PRIJZEN DER PLAATSEN:
Balcón ..... f 2.00. Parterre ..... f 0.50.
Loge ..... 1.00. Galerij ..... 0.50.
Gedruckt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

Aan dit hoogst belangrijk Werk valt bij voortdurend een groot debiet te verwachten. Althans: zijn er de meest aanprijzende beoordeelingen van gegeven. Aan hen, die het nog niet in al zijne uitgebreide waarde kennen, zij medegedeeld, dat het eerste Deel den weg aanwijst om tot een zelfstandige kennis der gansche verschijning van onzen Verloosser en Zaligmaker te komen; dat in het tweede, om zoo te zeggen, een physiologie van het Christendom wordt gegeven, zoodat men het in zijne wording, ontwikkeling en openbaring grondig leert kennen, en dat het pas verleden derde Deel een nauwkeurige, getrouwe en gedetailleerde en vooral een onpartijdig gewikte en gewogene voorstelling bevat, hoe in verschillende tijden en afdeelingen der Christelijke Kerk Jezus' persoon, werk en rijk beschouwd zijn.
Een der Recensenten eindigt zijn verslag aldus: „Aan jonge en oude Godgeleerden, beschaaft en ontwikkelde Christenen, darf ik groote winst voor hoofd en hart voorspellen, door de kennismaking met een Werk, dat vooral in onzen tijd veelzijdig nut kan aanbrengen. Had de Spreker belangstellende en toegenege hoorders, de Schrijver vinde in grooten getale lezers van dergelijken geest. Naar zijnen wensch worden dan zekerlijk gewekt, de lust om het Evangelie steeds dieper te onderzoeken, de kracht om zijn invloed in het leven te openbaren, opdat wij, elk in zijnen kring, zij die klein of groot, medewerken aan den bloei der Gemeente, waartoe wij behooren, van het Godrijk, welks onderdanen wij zijn.”

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Zaterdag den 2 April.

In deze zitting zijn ingekomen een ontwerp van wet tot amortisatie van vijf miljoen guldens, hetwelk, als bereids gedrukt zijnde, onmiddellijk naar de afdelingen is verzonden.

Voorts heeft de Voorzitter medegedeeld, dat tot rapporteurs zijn benoemd voor de wetsontwerpen, tot aanwijzing van de middelen tot dekking der bijdrage voorgedragen voor de Maatschappij van Weldadigheid de heeren van der Poel, de Kempener, Hugenholtz, de Brauw en Betz; en tot goedkeuring eener overeenkomst met de Maatschappij voor op- en aanwasten in de Oosterschelde, de heeren Slicher van Domburg, Jespers, Meylink, van Deinsse en van Eck. Over het voorstel tot het houden eener enquête over de wateraftappingen op de Maas in België zijn benoemd tot rapporteurs de heeren Elout, van Asch van Wijck, van Wintershoven, van Hall en Hoynck van Papendrecht.

Daarna was aan de orde de beraadslaging over het: **Wetsontwerp tot wijziging der heffing van den accijns op het geslagt.**

[Het doel van dit ontwerp is, om eene eenvormige wijze van heffing van den accijns op het geslagt in te voeren, door af te schaffen het bestaande stelsel van heffing naar tarieven, en in te voeren het stelsel van eigen aangifte van de waarde, met het regt van benadering door de ambtenaren.]

Op dit ontwerp hebben de heeren Godefroi en van Heukelom een amendement voorgesteld, strekkende om naast de eigen aangifte ook de heffing bij tarieven te handhaven. Zij dragen derhalve voor, om n°. 4 van art. 19 der wet van 2 augustus 1822 (Staatsblad n°. 31) aldus te lezen: „Den accijns op het geslagt doen heffen bij het stuk, de soort en het gewigt, van het slagvee, in verband met zijne waarde, volgens een door Ons vast te stellen tarief, gegrond op den plaatselijken prijs van dat vee; welk tarief jaarlijks door Ons wordt herzien, na Gedeputeerde Staten der provincie te hebben gehoord.” [Tot regt verstand dezer wijziging dient, dat ook bij n°. 4 van art. 19 der wet van 2 augustus 1822 het stelsel van heffing bij tarief is gehuldigd, welk tarief echter luidens dat artikel: „zoodanig moet ingerigt zijn, dat hetzelfde gegrond zij op den plaatselijken loopende prijs van het slagvee, en aldus de quotiteit van den accijns bewaard blijve.” De heeren Godefroi en van Heukelom stellen dus voor: behoud van het zelfde beginsel, maar verbetering zijner toepassing.]

Bij deze toelichting herinneren wij nog, dat nog altijd afhankelijk is bij de Kamer het voorstel, door eenige leden gedaan, om den accijns op het geslagt geheel af te schaffen. Bij den aanvang der discussie stond dan ook de heer van Nispen op, om, namens de voorstellers, te verzoeken, dat het voorstel alsnog worde aangehouden.

Daarna vroeg de heer Dullert het woord, mede-voorsteller van de aanhangige voordragt tot afschaffing van den accijns zelve. Hij verklaarde, na rijp overleg, zijne stem te zullen geven aan het thans in beraadslaging gebragt wetsvoorstel, omdat daardoor althans dadelijk ééne grief zou worden opgeheven van de twee grieven, die hem en andere leden geleid hadden om vroeger voor te stellen de geheele afschaffing van den accijns; de grief namelijk van de ongelijkmatige heffing. Hij wenschte echter, bij deze gelegenheid, eene vraag te rigten tot den Minister van Finantiën. Deze had, in de algemeene memorie van toelichting, die des Ministers plannen omtrent de herziening van het belastingstelsel had begeleid, het voornemen te kennen gegeven, om de opcenten en collectief zegel weg te nemen van den accijns op het geslagt, hetgeen aan de schatkist zou berokkenen een verlies van f. 450,000. Daar nu de belastingplannen voorloopig bleven rusten, vroeg de heer Dullert of nu ook niet de opcenten moesten blijven bestaan, en zulks te meer, daar zij uitmaakten een deel eener belasting, dat niet den consument, maar alleen den verkooper baten zou. — Tevens vroeg de heer Dullert, of de mogelijkheid aanwezig ware, dat in den loop der Zitting nog de herziening van het belastingstelsel tot stand kwam. Die vraag deed hij met het oog op den toestand der schatkist, daar het hem, uit den gisteren openbaar gemaakten staat van de Nederl. Bank was gebleken, dat er plus minus 28 miljoenen van den Staat renteloos aanwezig waren; behalve de sommen, die zouden voortvloeijen uit de veiling der Handel-Maatschappij, welke aanzienlijk de gedane raming had overschreden. Nu had de Regering heden wel voorgesteld, op nieuw 5 miljoen te amortiseren; maar ook dan zouden nog groote schatten renteloos in de schatkist aanwezig blijven. Indien er dus niets anders werd gedaan dan deze amortisatie van 5 miljoen, vroeg de heer Dullert op welke gronden de Regering eene zoo overdreven ruimte van kas verlangde te behouden. Bij de discussie over de thans loopende begroting had de heer Wintgens reeds voorgesteld, om 10 miljoenen te amortiseren; toen echter had de Regering dat voorstel bestreden op grond, dat het geld noodig was voor de spoorwegen. Steeds bleef evenwel de Kamer vruchteloos wachten op het antwoord der Regering betrekkelijk het verslag der Kamer over de spoorwegen, en liep het gerucht dat de concessie van Sloet-Reuchlin in dien zin was gewijzigd, dat de Staat geen deel zou nemen in die onderneming, waardoor dus op nieuw 10 miljoenen zouden vrijvallen. Al dat geld wenschte de spreker niet renteloos te zien liggen; want dan zou men nog slechter conditie maken dan toen werd voorgesteld het stichten van een fonds voor de spoorwegen, met verhooging van dat fonds door de oplegging der renten. Zoo als de zaken nu stonden, had men een fonds, dat geene rente hoegenaamd gaf.

De heer van Voorthuysen ontwikkelde de stelling, dat de afschaffing der opcenten op het geslagt van geen invloed zijn zou op den prijs van het vleesch; hij achtte derhalve het offer van 4½ ton een don gratuit voor de verkoopers, en zag liever voor dat bedrag den accijns op de bieren en azijnen afgeschafte.

De heer van Nispen verklaarde zich tegen de wet zelve, omdat deze, naar zijn inzien, berustte op een verkeerden grondslag, die medebragt dat het bedrag van den accijns zou rijzen naar gelang van de rijzing der waarde van het vee; indien de Regering tot maatstaf had genomen eene classificatie van drie kwaliteiten, waarnaar de accijns geheven zou worden, zou hij met de voordragt vrede kunnen hebben.

De Minister van Finantiën behandelde, in antwoord op de gedane vragen en de gemaakte opmerkingen, in de eerste plaats het vraagstuk van de opcenten. De Minister geloofde niet dat men van den accijns op het geslagt volkomen kon zeggen wat goldt bij andere belastingen, dat namelijk afschaffing van opcenten niet zou komen ten voordeele van den verbruiker, ook daarom, omdat op het platte land de eigenaar van het stuk vee veelal zelf dat vee slagt en de afschaffing der opcenten alzo regtstreeks strekt ten voordeele van den verbruiker. Overigens was het hier niet de vraag of de afschaffing der opcenten den verbruiker al of niet zou baten, maar het was de vraag of niet door de werking dezer voordragt de hoofdsom van den accijns op vele plaatsen van het Land zou klimmen? Behield men dus de opcenten, de belasting zelve zou verhoogd worden; en het was uit dien hoofde dat de afschaffing der opcenten was voorgedragen. Intusschen had de Minister niet verwacht dat deze kwestie thans sprake zou worden gebragt. Zij behoorde bij de wet op de middelen voor 1860 behandeld te worden; op die wet zouden de opcenten niet meer voorkomen en dan zou het tijd zijn om over dit vraagstuk in het breede te handelen. Dit was te meer waar, omdat, indien onverhoopt geene gelegenheid was om de belastingvoorstellen verder te behandelen, dan toch zou moeten worden overwogen, hoe met den accijns op de brandstoffen zou worden gehandeld. — Ten aanzien van de vraag, wanneer de belastingwetten in behandeling konden komen, kon de Minister geene zekerheid geven. Er waren omstandigheden die op het besluit der Regering invloed oefenden. Omstandigheden van algemeenen aard, die het niet raadzaam maakten om op dit oogenblik afschaffing van belastingen ter sprake te brengen; en omstandigheden van meer bijzonderen, van binnenlandschen aard die een uitstel van het vraagstuk wenschelijk maakten: de uitbreiding toch, die wellicht het gevolg kon zijn van het verslag der Kamer, aan de aan te leggen spoorwegen te geven, maakte het onvermijdelijk, dat de herziening van het belastingstelsel wachtte totdat over de spoorwegen een besluit zou zijn genomen. De Minister herinnerde daarbij, hoe hij, bij de aanbidding der jongste begrotingswetten, zich wel uitdrukkelijk had voorbehouden om op zijne plannen betrekkelijk het belastingstelsel terug te komen indien de grenzen werden overschreden, die de Regering daarbij zich met betrekking tot de spoorwegen en meer bepaaldelijk tot den last van rentegarantie had gesteld. Des Ministers overtuiging was derhalve: eerst beslissing over de zaak der spoorwegen, en daarna beslissing over het vraagstuk van afschaffing van belastingen. — Wat aangaat de ruimte van kas, waarop de heer Dullert had gewezen, durfde de Minister de berekeningen van dien spreker niet toegeven: hij geloofde dat die berekening wel niet grenzeloos ver van de waarheid was verwijderd, maar toch zeer veel te ruim was genomen. Het doel, waar om de Regering ruimte van kas verlangde, lag voor de hand. Het was het vooruitzicht van de noodzakelijkheid om niet alleen spoorwegen, maar ook andere groote werken te moeten aanleggen: en nu was de berekening gegrond daarop, dat men bij het uitvoeren van die werken zooveel in kas wilde hebben, dat men ten minste gedurende twee jaren den arbeid onafgebroken kon voortzetten, en inmiddels nieuwe overschotten trachten bijeen te zamelen. Besteedde men thans de voorhanden gelden, men zou later genoopt zijn eene leening te moeten sluiten. Intusschen, de Minister was op dit financiële vraagstuk niet voorbereid, en men zou daarop bij de behandeling der thans aangeboden amortisatiewet nader kunnen terugkomen. — Eindelijk wat betreft de opmerking van den heer van Nispen, moest de Minister erkennen, dat de belasting met den prijs van het voorwerp zou stijgen; doch eene andere heffingwijze was niet denkbaar, indien men gelijkmatigheid van heffing verlangde. Immers het zou niet alleen moeilijk zijn, categoriën van vee te omschrijven, maar de grootste moeilijkheid zou liggen in de beantwoording der vraag: door wien en op welke wijze het vee in die categoriën zou worden gebragt.

De heer Dullert beantwoordde den Minister nog nader, en hij meende dat het vraagstuk der opcenten wel degelijk thans te pas kwam, omdat in de algemeene memorie van toelichting tot de wetten ter herziening van het belastingstelsel, de Minister had betoogd dat het verlies van de opcenten, ten bedrage van 4½ ton, heffing van nieuwe belastingen zou noodzakelijk maken; op die herziening van het belastingstelsel zou hij nu niet aandringen, nu de Minister had verklaard dat de zaak der spoorwegen moest vóór gaan. Maar dan moest hij toch der Regering ernstig op het hart drukken, om die zaak der spoorwegen *ad calendas graecas* te verschuiven, want ofschoon hij niet ontkende dat de zaak der spoorwegen behoorde te worden beslist, was toch ook de herziening van het belastingstelsel dringend noodzakelijk. Eindelijk kon hij de zienswijze van den Minister niet goedkeuren om zooveel geld renteloos te laten liggen. De Minister sprak wel van spoorwegen en van andere groote werken, maar de voorstellen daartoe had hij nog niet gezien; en hij herinnerde hoe deze Minister zelf van oordeel is geweest dat men geld niet renteloos moest laten liggen, en het crediet van den Staat groot genoeg was, om indien geld noodig ware eene leening te kunnen sluiten.

De heer Hugenholtz zag in de voordragt niets anders dan eene poging om een strijd met de Grondwet op te heffen, en een onvermijdelijk kwaad zooveel mogelijk te lenigen. Hij had niet begrepen dat deze voordragt van eenigen nadeeligen invloed kon zijn op de afschaffing van den accijns op de brandstoffen. Hij had evenwel van den Minister vernomen, dat die accijns wellicht zou worden afgeschafte; hij wenschte daaromtrent eene meer stellige verklaring van den Minister. Werd toch door deze voordragt die af-

schaffing in gevaar gebragt, hij zou tot zijn leedwezen verplicht zijn tegen dat wetsontwerp te stemmen.

In antwoord op deze nieuwe aanmerkingen herinnerde de Minister van Finantiën de spreuk: *il faut juger les écrits d'après leur date*. De algemeene memorie van toelichting, waarover gesproken was, werd den 22 september 1858 ingezonden. Intusschen waren de omstandigheden zeer veranderd, en was het tevens gebleken, dat de berekeningen omtrent de opbrengst der belastingen niet juist waren geweest. De Minister moest dus terugwijzen alle redeneringen, die op de cijfers van die algemeene memorie waren gegrond. De financiële kwestie, door den heer Dullert op nieuw ter sprake gebragt, wenschte de Minister te behandelen bij de discussie over de thans aangeboden amortisatie-wet. En wat betrof de opmerking van den heer Hugenholtz, meende de Minister te moeten herhalen, dat de tegenwoordige voordragt geen invloed hoegenaamd maakte op de afschaffing van den accijns op de brandstoffen. Indien die afschaffing niet anders kon geschieden dan door heffing van opcenten op het geslagt, de Minister zou de heffing daarvan voordragen, doch zalsdan met de hoofdsom vereenigen. De geheele kwestie moest evenwel volgens den Minister blijven rusten totdat over de zaak der spoorwegen was beslist.

De algemeene beraadslagingen werden daarop gesloten en die over de artikelen geopend. De heer Godefroi en later ook de heer van Heukelom, lichtten hun amendement op art. 1 toe, waarvan wij tekst en strekking bereids hebben opgegeven. Het komt ons dan ook onnoodig voor, die toelichting nader te ontwikkelen, evenmin als de gronden, waarop de heeren Hugenholtz en Idzerda dit amendement bestreden hebben. De Minister van Finantiën bestreed het amendement op dien grond, dat dan de ongelijkmatigheid der heffing, waarover algemeen geklaagd was, zou blijven bestaan. Nadat op eene aanmerking van den Minister op den tekst van het amendement, daarin door de voorstellers eene verandering was gebragt, werden de debatten gesloten.

Het amendement van de heeren Godefroi en van Heukelom werd verworpen met 39 tegen 19 stemmen.

Voor stemden de heeren van Asch van Wijck, Storm, Hoffman, Schimmelpenninck, van Hall, Sloet, van Lijnden, Delprat, van Heukelom, de Poorter, van Franck, de Brauw, Sander, Godefroi, de Kempener, Wintgens, Elout, Stolte en de Voorzitter.

Het wetsontwerp zelf werd aangenomen met 44 tegen 15 stemmen.

Tegen stemden de heeren Stolte, van Nispen, Kingma, van Asch van Wijck, Hoffman, Schimmelpenninck, van Hall, van Heukelom, de Poorter, van Franck, van Hoëvell, de Brauw, Sander, Godefroi en de Kempener.

Wees- en Mombouirkamers.

Daarna was aan de orde de behandeling over het wetsontwerp, hetwelk de strekking heeft, om den nieuwen termijn, bij art. 3 der wet van 7 mei 1856 (Staatsblad n°. 22) verleend tot het doen van eene wettelijke voordragt omtrent de eindbestemming der baten, welke de liquidatie der voormalige wees- en mombouirkamers voor den Staat zal opleveren, te verlengen tot 1 januarij 1860.

De heer van Eck wenschte eene spoedige eindregeling der zaak en herhaalde het bezwaar, reeds in het voorloopig verslag geopperd, tegen het voornemen der Regering om de baten der wees- en mombouirkamers te doen strekken tot vorming van een weduwenfonds voor Landambtenaren. De heer van Nispen hoopte dat dit nu het laatste uitstel zou zijn, hetwelk voor de eindregeling zou worden aangevraagd. De Minister van Finantiën gaf de verzekering dat het jaar 1859 niet zou verlopen, of de eindregeling zou door een voorstel van wet worden voorgedragen, als wanneer dan ook de vraag welke bestemming aan de baten zou worden gegeven, meer opzettelijk kon worden behandeld. — Het wetsvoorstel is daarna met algemeene stemmen aangenomen.

Verstrekkingsen aan Marine.

Het wetsontwerp tot vaststelling van uitgaven wegens verstrekkingsen door het Departement van Marine, dienst 1859, is zonder discussie aangenomen met algemeene stemmen.

Verslag Algemeene Rekenkamer.

De conclusie van het verslag der Commissie in wier handen werd gesteld het verslag der Algemeene Rekenkamer over den jare 1857, strekkende om het voor kennisgeving aan te nemen en een afschrift van het rapport toe te zenden aan den heer Minister van Finantiën, werd zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen.

Beheer en Staat der Koloniën (O. I.)

Daarna was aan de orde de conclusie van het verslag der Commissie, in wier handen gesteld was het verslag van het beheer en den staat der koloniën over 1855 (O. I.). De conclusie van dat verslag strekte, om het te drukken, rond te deelen en een exemplaar te zenden aan den Minister van Koloniën. De heer Duymaer van Twist had tegen de conclusie zelve geenerlei bedenking, maar wel menige bedenking tegen hetgeen in het verslag te lezen stond, en nu wenschte hij alleen te kennen te geven, dat wanneer hij zich met die conclusie vereenigde, hij daarom niet geacht wilde worden zich met den inhoud zelf van het verslag te vereenigen. Daarop stond de Minister van Koloniën op, en zeide dezelfde verklaring te moeten afleggen: dat hij de conclusie gaarne zoude zien aangenomen, zonder overigens in allen deele in te stemmen met hetgeen in dat verslag voorkwam. De heer van Hall gaf daarop als zijne meening te kennen, dat de Kamer, aannemende de conclusie eener commissie, daarom nog geenszins al de opinien, door zoodanige commissie ontwikkeld, goedkeurde. Eindelijk stond de heer van Hoëvell op, om te verklaren, dat hoezeer hij zelf lid der commissie was, hij het nogtans niet eens was met al hetgeen in het rapport te lezen stond. Men was, naar het scheen, tegenwoordig zoo voorzigtig (hilariteit) dat hij ook van zijne zijde deze verklaring meende te moeten afleggen. Daarna werd de conclusie met algemeene stemmen goedgekeurd.

Brugbouw te Keulen.

De conclusie van het verslag der Commissie in wier handen werd gesteld de overeenkomst nopens den

brugbouw te Keulen, strekte om die overeenkomst voor kennisgeving aan te nemen, en tevens den Minister van Buitenlandsche Zaken dank te zeggen voor de gegeven inlichtingen, op de deswege door de commissie gemaakte aanmerkingen. Die conclusie is zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen.

Maatschappij van Weldadigheid.

De rekeningen van het fonds wegens de kolonisatie van behoeftigen in de koloniën der Maatschappij van Weldadigheid over 1856 en 1857, in handen gesteld eener commissie, strekte de conclusie van het verslag der commissie om die rekeningen voor kennisgeving aan te nemen. Die conclusie is zonder discussie met algemeene stemmen aangenomen.

Reglement van Orde.

Het voorstel der Commissie belast met het wijzigen van het reglement van orde, ten gevolge van het grootere aantal leden waaruit thans de Kamer is zamengesteld, is met algemeene stemmen aangenomen, en besloten het te doen drukken en te voegen bij het reglement van orde.

Staatsrekening over 1855.

De conclusie van het rapport der Commissie in wier handen werd gesteld de algemeene rekening van Staatsontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1855, strekkende om een afschrift daarvan aan de Regering te doen toekomen, werd zonder discussie aangenomen met algemeene stemmen.

Overeenkomst met Venezuela.

Het verslag der Commissie, belast met het onderzoek der overeenkomst gesloten tusschen Nederland en de Republiek Venezuela tot regeling van bestaande geschillen, strekte, om het stuk voor kennisgeving aan te nemen en het verslag te doen drukken en ronddeelen. De heer Gevers Deynoot kon zich niet vereenigen met de gronden waarop de conclusie rustte. De Commissie toch verklaarde, dat de geschillen met Venezuela door de overeenkomst op eene voldoende wijze uit den weg waren geruimd. Van die meening was hij niet, want nergens bleek dat de mishandelde Nederlandsche onderdanen naar Coro waren teruggevoerd. Het geschil omtrent het eiland Avis zou aan eene bevriende Mogendheid ter beslissing worden opgedragen. Nergens bleek dat die Mogendheid gekozen en de uitspraak geschied was; en nu meende de heer Gevers dat zoolang een en ander nog hangende was men niet kon zeggen dat de geschillen waren uit den weg geruimd. De heer van Zuylen van Nyevelt, lid der Commissie, betoogde daarentegen dat er geen twijfel mogt bestaan ten aanzien van de nakoming der verplichtingen, die Venezuela bij de overeenkomst had op zich genomen. Wat het eiland Avis betrof, meende de Commissie, dat het geschil werkelijk was uit den weg geruimd; want door de opdracht aan een arbiter hadden de beide partijen zich aan diens uitspraak onderworpen. De Minister van Buitenl. Zaken beaamde het gevoelen van den heer van Zuylen en voegde er bij, dat de benoeming van de bevriende Mogendheid als arbiter nog niet was geschied. Daarna werd de discussie gesloten en de conclusie met algemeene stemmen aangenomen.

Kooprijzen van Domijnen.

De conclusie van het rapport der Commissie in wier handen is gesteld de bij brief van den Minister van Finantiën van 20 nov. 1858 aan de Kamer ingezonden rekening wegens het fonds voortspruitende uit kooprijzen van domijnen over het dienstjaar 1857, strekte om die rekening voor kennisgeving aan te nemen, met toezending van een exemplaar van het verslag aan den Minister van Finantiën. Die conclusie werd zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen.

Benoeming van ambtenaren ter Griffie.

De voordragt der huishoudelijke Commissie om ten gevolge van het overlijden van den heer van Alphen eene opschuiving bij de ambtenaren ter griffie te doen plaats hebben, is zonder discussie met algemeene stemmen aangenomen.

Overeenkomst met Marokko.

De heer van der Linden heeft namens de Commissie in wier handen gesteld was de overeenkomst met Marokko, rapport uitgebragt. De conclusie van dat rapport strekt om het te doen drukken en ronddeelen, zullende de dag der beraadslaging nader worden bepaald.

Interpellatie over de Spoorweg-wetten.

Alsnu vroeg de heer van Heiden Reinestein het woord om de Vergadering te herinneren, dat, nu de Kamer op het punt stond op reces te scheiden, er eene zaak van hoog belang was hangende gebleven, waaraan echter de beslissing door een groot deel der Natie met gespannen verwachting werd te gemoet gezien. Hij bedoelde de spoorwegen. De leden der Kamer waren gekomen in de verwachting, dat althans de zaak der Noorderlijn zou worden afgedaan. Ze waren thans in die verwachting teleurgesteld; hij wilde daarvan echter aan de Regering geen verwijt maken. Volgens de geruchten zou de Regering bij de voordragt eener gewijzigde concessie voor de Noorderlijn, voordragten tot den aanleg van andere spoorwegen willen verbinden, en dat dit de reden was, waarom de Regering tot dusver niet had geantwoord op het verslag der Kamer betrekkelijk de spoorwegen. Nu wenschte hij, dat de Minister van Finantiën, vóór dat de Kamer uiteen ging, eenige bepaalde inlichtingen kon geven nopens den stand dezer zoo gewichtige zaak.

De heer Blaupot ten Cate wenschte ook van zijne zijde gaarne te vernemen, of de Kamer eerlang kon verwachten het antwoord op haar verslag betrekkelijk den Noorder-spoorweg. Het had velen leed gedaan, dat de concessie voor dezen spoorweg niet in openbare discussie kon worden gebragt en daarom vereenigde hij zich met den wensch van den vorigen spreker. Hij voor zich verlangde een spoedig antwoord op het verslag der Kamer, vergezeld van zoodanige verzekering ten aanzien van den aanleg van den Zuider-spoorweg, dat de Kamer zich onmiddellijk na het reces met die zaak zou kunnen bezig houden.

De Voorzitter merkte nu op dat twee sprekers omtrent eene bepaalde zaak, niet aan de orde, inlichtingen hadden gevraagd aan den Minister, zonder dat de Kamer hun daartoe verlof had verleend (hilariteit). Hij stelde derhalve nu voor om aan de

heeren van Heiden en ten Cate dat verlot alnu te verleen. Dien overeenkomstig werd besloten.

De Minister van Financiën constateerde in de eerste plaats, dat de heer van Heiden had gesproken van een op handen zijnde recess. De Regering moest natuurlijk de beslissing daarover aan de Kamer overlaten, maar zij had de hoop gekoesterd dat vooraf sommige dringende zaken, onder anderen de wet betreffende de Maatschappij van Weldadigheid, zouden worden afgedaan. Wat in de tweede plaats de zaak der spoorwegen betrof, de Minister kon daarop een niet zoo volledig antwoord geven, als zijn ambtgenoot van Binnenlandse Zaken dit had kunnen doen, indien hij in de zitting tegenwoordig ware. De zaak der spoorwegen was sinds lang niet meer bij het Departement van Financiën in behandeling zijnde, dus in een staat van vordering. Het antwoord op het verslag der Kamer ware reeds vroeger ingekomen, indien de Regering niet wenschte, om daarbij te gelijkertijd een ander voorstel te doen; en nu beoogde de Minister nauwelijks te wijzen op de vele bijzonderheden van technische en anderen aard, die vooraf behoorden te worden geregeld. De Regering was met den besten wil bereid en verzuidde geen oogenblik tijd, doch het was niet zoo gemakkelijk om spoedige gewichtige zaken in zoo korten tijd tot stand te brengen. De zaak was intusschen zoo ver gevorderd, dat de Regering erlang in staat zou zijn, de noodige voorstellen te doen. Men kon verzekerd zijn, dat die voorstellen althans na het recess gereed zouden zijn. De Minister persoonlijk wenschte de beslissing nog vroeger te doen plaats hebben, doch hij wist niet of de Minister van Binnenlandse Zaken wel in staat zou wezen, zoo spoedig te voldoen aan hetgeen zoo velen wenschten.

De heer van Heiden Reinsteijn dankte daarop den Minister voor de gegeven inlichtingen en rigte het verzoek aan de centrale afdeling, die met de regeling der werkzaamheden belast was, om, zoodra het Regeringsantwoord mocht inkomen, de Kamer bijeen te roepen, ten einde de zaak der spoorwegen zoo spoedig mogelijk in behandeling te kunnen nemen.

Openstelling der havens in Indië.
De Voorzitter merkte daarna op, dat thans waren bekend al de aan de orde gestelde onderwerpen, en dat nu alleen nog waren overgebleven de rapporten der Commissiën, in wier handen gesteld waren 10 de stukken betreffende de openstelling van 19 havens in O. I. en 2 de overeenkomst met Marocco gesloten. Hij stelde voor, om deze onderwerpen te behandelen op maandag e. k. des ochtends ten 12 ure. Daar overeenkomstig werd besloten.

Op maandag ten 11 ure zal de Kamer in hare sectiën aanstellen het heden ingekomen wetsontwerp tot amendement van vijf miljoen gulden).

Nadat de heeren Schimmelpenninck en van Winterhoven rapport hadden uitgebragt over eenige, bij de Kamer ingekomen verzoekschriften, ging de Vergadering tot maandag aanstaande ten 12 ure uiteen.

Het heden bij de Tweede Kamer ingekomen wetsontwerp tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld, strekt, gelijk wij reeds hierboven in het verslag der zitting met een enkel woord mededeelden, om, ten gevolge van de bekende ruimte van geldmiddelen in 's Rijks schatkist, gevoegd bij den gunstigen loop der gehouden veilingen van koloniale Gouvernements-producten, de bij de Staatsbegroting voor het lopende dienstjaar tot amortisatie van nationale schuld bestemde middelen voor 's hands met nog 7,500,000 te verhoogen en dit bedrag voor 1856-1857 met de beschikbare middelen van de dienst van 1855 tot voor 7,200,000 uit die voor de dienst van 1856 te dekken. De voorloopig gebleken uitkomsten der beide diensten laten deze aanwijzing als juist toe, en — zegt de Regering — het is regelmatig verkregen om het weinig belangrijke overschot, hetwelk nog van de middelen van de dienst 1856-1857 overblijft, oonaangevoerd te laten totdat de algemeene rekening over deze dienst door de Algemeene Rekenkamer bepaaldelijk zal gesloten zijn.

Het verslag der Commissie, in wier handen gesteld zijn de stukken betreffende de openstelling der agentia havens in Nederlandsch Indië, en waarvan wij de conclusie reeds gisteren aan onze lezers mededeelden, is zeer uitgebreid. De hoofdpunten van dit verslag komen op het volgende neder:

Naar het oordeel der Commissie komen bij dit onderwerp vier vraagpunten in aanmerking: 1° of uit de medegedeelde stukken het gewenschte licht over de zaak is voortgevloeid, vooral ook om de onzekerheid te doen opheffen, die door de verklaringen van den Minister van Koloniën is ontstaan over de mate en wijze van uitvoering, die de ordonnantie van 31 mei 1858 zal erlangen; 2° of het openstellen van meerdere havens dan die waarop thans algemeene handel is toegelaten, en bepaaldelijk van die 19 havens, welke bij de gezegde ordonnantie voor in- en uitvoer worden geopend, doelmatig is te

achten, 3° of in verband met dien maatregel aan het besluit van 23 december 1841 (Indisch Staatsblad n. 46) voortdurende werking mag worden gelaten; en 4°, in hoeverre de wetgevende magt tot het in stand houden van den toestand, door dat besluit in het leven geroepen, of tot het wijzigen daarvan behoort mede te werken.

Alvorens haar oordeel over deze vier punten mede te deelen, levert de Commissie een beknopt overzicht van de geschiedenis der openstelling van havens voor den algemeenen handel in Nederlandsch Indië, en eene korte aanwijzing der wetgeving, die het onderwerp beheerscht.

I. Daarna terugkeerende tot de behandeling der opgenoemde vier punten, heeft de Commissie, in de eerste plaats, de medegedeelde stukken getoetst aan de vraag, of die bescheiden het volle licht over de zaak doen schijnen. Het antwoord kan — de Commissie betuigt dit met leedwezen — niet anders dan ontkennend zijn. Zij verliest daarbij wel niet uit het oog, dat de Kamer de overlegging verzoekt heeft, in zoverre daartegen geen bezwaar bestaat; en dat de terughouding door de Regering van bescheiden, waarvan het bestaan blijkt uit de stukken zelf, door haar overgelegd, tot de onderstelling leidt dat tegen de mededeeling dier bescheiden bij de Regering bezwaar bestaat. Maar de Commissie herinnert aan den anderen kant, dat tot hiertoe door de Regering niet is gedaan een beroep op art. 89 der Grondwet, tot regtvaardiging der terughouding, en zij acht zich daarom alsnog verplicht, haar gevoelen te staven, dat door de overgelegde stukken het noodige licht over de zaak niet wordt verspreid. Daartoe gaat de Commissie in het verslag den inhoud na dier stukken, om daarvan, naar hare meening, overtuigend te doen blijken.

Na de ontleding van den inhoud der medegedeelde stukken, komt de Commissie, wat dit eerste punt betreft, tot de slotsom: dat er niet bestaat voldoende kennis van de motieven die geleid hebben tot de voorstellen door den Gouverneur-Generaal bij zijn brief van 5 mei 1857 gedaan; van de redenen, waarom door het opperbestuur is afgeweken van het voorstel van den Gouverneur-Generaal om de geheele zaak bij de wet te regelen; van de gronden, die door den Minister van Koloniën van 1857 de openstelling der havens van Tyroetjoe hebben doen uitsluiten; van de redenen waarop berust het gevoelen van den Gouverneur-Generaal, overeenstemmende met het advies van den Raad van Indië, maar afwijkende van de meening van den Minister van Koloniën van 1857, omtrent de mogelijkheid van het beschikbaar zijn van een voldoende tolpersonnel; van de gronden waarop de openstelling van sommige havens alleen voor den uitvoer, door den directeur der middelen en domeinen werd aangeraden, en van de gronden die, in strijd daarmee, den Gouverneur-Generaal er toe geleid hebben om ook die havens voor in- en uitvoer open te stellen; van de inzichten eindelijk van den Minister van Koloniën omtrent de uitvoering, die met 31 mei aanstaande aan den maatregel zal worden gegeven. En wat dit laatste punt betreft, vestigt de Commissie de aandacht op een voornaam doel, waarmede overlegging van stukken door de Kamer gevraagd is. Die overlegging zou de onzekerheid wegnemen, die bestaat aangaande de wijze waarop de maatregel zou worden in werking gebragt. Dat doel, — zegt de Commissie — het zal nauwelijks behoeven te worden gezegd, is niet bereikt. Het valt niet te ontkennen, dat de onzekerheid, ja, de Commissie mag zeggen, de ongerustheid, die zich van belanghebbenden bij handel en scheepvaart heeft meester gemaakt — wanneer men de overdriving waarmede sommigen hunne bezwaren hebben doen gelden, ter zijde stelt, — geboren is, zoo wel uit de gekoesterde vrees, dat gemis aan voldoende toezigt in de te openen havens frauduleusen invoer, ten nadeele van Nederlandsche belangen, zou ten gevolge hebben, als uit den maatregel door den Minister genomen, om de openstelling niet te doen plaats hebben dan met handhaving van het besluit van 23 december 1841. De Commissie meent dan ook op de vraag, of de overgelegde stukken het licht verspreiden dat noodig is om die onzekerheid, die ongerustheid weg te nemen, geen ander dan een ontkennend antwoord te kunnen doen volgen.

II. Ten tweede heeft de Commissie in aanmerking genomen de doelmatigheid van het openstellen van meerdere havens, dan die waarop thans algemeene handel is toegelaten, en bepaaldelijk van de 19 havens die bij de ordonnantie van 31 mei 1858 voor den in- en uitvoer zijn geopend.

Het geldt hier als het ware het op eens geheel loslaten van hetgeen nu sedert ongeveer 40 jaren heeft bestaan, met name wat Java, het hart onzer Nederlandsch Indische bezittingen aangaat, waar in- en uitvoer, sedert 1818 tot drie havens beperkt, nu in 19 havens zal zijn veroorloofd, en dat dus als 't ware geheel wordt opengesteld.

Het stelzel zelf van geheele openstelling vond in beginsel bij de Commissie geens tegenspraak. Een

land voor den handel af te sluiten, strijdt te zeer tegen de heerschende denkbeelden, dan dat dit goede staatkunde kan geacht of op den duur volgehouden worden. In mindere mate dan geheele afsluiting, zondigt nogtans ook, bij openstelling van slechts weinige punten, het weren van den algemeenen handel langs het grootste gedeelte van het gebied, tegen de eischen van onzen tijd, die vrijheid van verkeer en onbelemmerden handel vordert. Het gesloten houden van havens, die voor den handel kunnen geschikt zijn, schijnt dan ook moeilijk te verdedigen. Het ontbreken in eene gesloten haven van handelsinrichtingen en handelspersoneel, die alleen kunnen worden gevonden waar handel geoorloofd is en bestaat, ligt te zeer in den aard der zaak, dan dat gemis ooit grond zijn kan om van openstelling, de onmisbare voorwaarde om ze in het leven te roepen, terug te houden. Het schijnt tevens niet moeilijk te betoogen, dat het toelaten alleen van uitvoer, met verbod van invoer, een maatregel zou zijn die door zijne halfheid juist zou beletten de ontwikkeling van eenen handel, dien men wenscht door de openstelling zich te zien vestigen. Kan de Commissie zich mitsdien in beginsel met openstelling der havens wel vereenigen, zoo verklaart zij echter buiten staat te zijn, om de doelmatigheid van de toepassing, die aan dat beginsel bij de ordonnantie van 31 mei 1858 gegeven wordt, te beoordeelen.

Bij openstelling onzer Indische havens moeten vóór alle de middelen ter plaatse aanwezig zijn en tot bewaring van het noodige toezigt, en tot handhaving van hetgeen zoo met opzigt tot betaling van regten, als ten aanzien van te leveren bewijzen van oorsprong is voorgeschreven. Dat zonder het aanwezig zijn van het daartoe noodige personeel de maatregel, vooral omdat er openstelling ook voor invoer plaats heeft, hoogst nadeelig zou kunnen werken, is reeds vroeger te zeer en uit de adviezen van de Kamers van koop-handel en uit de beraadslagingen in beide Kamers der Staten-Generaal gebleken, dan dat hier nadere uiteenzetting nog noodig is. Of echter die noodzakelijke voorwaarden van openstelling vervuld zijn of kunnen worden, ligt, bij onbekendheid met hetgeen te dien opzichte bestaat of sedert het besluit van 31 mei 1858 is tot stand gebragt, buiten de mogelijkheid van beoordeeling der Commissie.

Eene andere vraag is, of genoegzaam uitzigt bestaat op het vestigen van eenen handel, waarvan de omvang de door de Regering aan te wenden kosten kan vergoeden. Doch ook deze vraag moet, bij onbekendheid der gronden voor het besluit van 31 mei 1858 en mitsdien der bestaande uitzigten, die tot het wagen der proeve deden besluiten, onbeantwoord blijven.

Evenzoo is het gelegen met de vraag, of eene zoo algemeene openstelling met goede gronden te regtvaardigen is. Te veel onzer belangen, door eenen grootendeels kunstmatig gevormden toestand in het leven geroepen, zijn bij den in- en uitvoer in Nederlandsch Indië betrokken, en te zeer is de toestand, vooral op Java, afwijkende van den natuurlijke, dan dat niet met groote voorzigtigheid tot handelingen mag worden besloten, die voor eene zelfstandige en gezond zich ontwikkeld hebbende maatschappij niet dan onbepaalde goedkeuring zouden kunnen verdienen. Die bezorgdheid moet klimmen bij de voortdurende onbekendheid met de redenen die tot het nemen van den maatregel in zoo grooten omvang hebben geleid, en bij de zekerheid hoe hier bij het hoofdbestuur niet dan schoorvoetend tot het geven van verlof tot dezen maatregel in die volle uitgestrektheid, als hij is toegepast, schijnt te zijn overgegaan, en hoe ginds door den directeur der middelen en domeinen een afwijkend voorstel gedaan is. Volledige bekendheid alleen kan leiden tot hetgeen de Kamer heeft gewenscht, namelijk de ongerustheid, die in vele deelen van het Land is ontstaan, te trachten weg te nemen, misverstand op te heffen, en mede te werken om de zaak tot een goed einde te brengen. Maar die opheldering, welke de beoordeeling der zaak in haar volle licht veroorlooft, ontbreekt nog geheel.

III. Omtrent het derde punt is de Commissie eenstemmig van oordeel, dat openstelling der havens en tevens handhaving van het besluit van 23 december 1841 niet mag te zamen gaan. Bij de Oost-Indische tariiven is het een beginsel, dat goederen met bewijs van Nederlandschen oorsprong tegen betaling van het halve regt zullen kunnen worden ingevoerd. Dit voordeel, aan de nijverheid van het Moederland verzekerd, wordt verzwakt, indien niet voor hare voortbrengelen dezelfde wegen van invoer als voor vreemde openstaan. Kunnen vreemde goederen, en met name wollen en katoenen stoffen, waarvan hier vooral de rede is, op andere punten worden ingevoerd en dus over zee digter bij den consument worden gebragt dan de Nederlandsche, dan worden de eerste ontheven van die kosten en belemmeringen, die een verplichte invoer op slechts weinige punten en het daardoor noodzakelijk verder vervoeren medebrengt, vooral wanneer dat te land moet geschieden, en

blijven de Nederlandsche goederen daarmee bezwaard. Dit is eene ongelijkheid, die behoort te worden weggenomen; daar, naar het oordeel der Commissie, behoudens het differentieel regt, gelijke vrijheid van invoer voor elke soort van goederen moet bestaan, en voorzeker allermint die van de Nederlandsche nijverheid in den minder voordeligen, meer beperkten toestand mogen worden geplaatst.

IV. Bij het onderzoek der vraag, of de intrekking van het besluit van 23 december 1841, al dan niet moet plaats hebben bij de wet, hing naar het oordeel der Commissie alles af van de vraag, of het besluit van 1841 is eene verordening, regeling behelzende van een onderwerp behoorende tot de Indische tariiven van in-, uit- en doorvoer. De Commissie komt, na ontwikkeling van de gronden die haar daartoe leiden, tot de conclusie dat het niet twijfelachtig is, dat het besluit van 1841 werkelijk is eene tariefverordening. Wanneer toch de publicatie van 1836 het differentieel regt van 12½ pct. voor invoer van Nederlandsche wollen en katoenen stoffen toepasselijk maakt op geheel Nederlandsch Indië, dan ligt in het besluit van 1841 eene beperking dier toepassing, en mitsdien eene derogatie aan den regel bij de tariiven gesteld. Die tariiven worden daarbij gewijzigd in dien zin, dat het differentieel regt alleen zal gelden voor aanvoeren te Batavia, Samarang, Soerabaja en Padang; en dat, als noodwendige consequentie dier beperking, waar elders in Nederlandsch Indië diezelfde goederen worden aangevoerd, niet het differentieel regt, maar het volle regt van 25 pct. daarop zal worden geheven. Ziedaar, naar de Commissie meent, de regtstoestand der Indische tariefwetgeving, die door het besluit van 1841 geschapen is.

Daarom ook zou, indien het mogelijk ware — hetgeen de Commissie met het oog op de belangen der Nederl. nijverheid onmogelijk acht — dat openstelling der negentien havens kon plaats hebben met handhaving van het besluit van 1841, in den zoo even aangeduiden regtstoestand door die openstelling geene verandering worden gebragt. Even als tot hiertoe sedert 23 december 1841 het geval is geweest, zouden Nederlandsche wollen en katoenen goederen in de drie Javaansche havens en te Padang een inkomend regt van 12½ pct., elders in Nederlandsch Indië, dus ook in de nieuw open te stellen havens, een regt van 25 pct. betalen. De regtstoestand der tariefwetgeving bleef in dat geval dezelfde en tot tuschenkomst der wetgevende magt ware in die opvatting geene aanleiding.

Anders is het, wanneer het besluit van 1841 wordt ingetrokken. In dat geval wordt die regtstoestand gewijzigd. Immers het gevolg dier intrekking zal zijn toepasselijkheid van het differentieel regt op aanvoeren van de bedoelde goederen in andere open-gestelde havens van Nederlandsch Indië; opheldering derhalve van de beperkte toepasselijkheid van dat regt op de aanvoeren te Batavia, Samarang, Soerabaja en Padang; wijziging mitsdien van de inkomende regten op Nederlandsche wollen en katoenen stoffen, waar zij, buiten de evengenoemde vier havens, worden ingevoerd; reductie van die regten van 25 pct. op 12½ pct.; verandering dus van de Indische tariefwetgeving, zoo als zij op dit punt bestaat.

De Commissie komt op deze gronden, met het oog op art. 5 van de scheepvaartwet van 8 augustus 1850 en op art. 129 van het Regerings-reglement voor Nederlandsch Indië, tot het besluit, dat intrekking van het besluit van 1841 niet anders kan plaats hebben dan bij de wet.

Al deze beschouwingen eindelijk zamengevat, leiden de Commissie tot het uiten van het oordeel, dat door de overgelegde stukken de maatregel zelf van de openstelling der negentien havens in Nederlandsch Indië niet volledig is toegelicht; dat evenmin die stukken hebben kunnen strekken om weg te nemen de bestaande onzekerheid omtrent de uitvoering, welke aan dien maatregel zal worden gegeven; dat intusschen openstelling van nieuwe havens voor den invoer niet behoort plaats te hebben dan met gelijktijdige intrekking van het besluit van 23 december 1841 (Indisch Staatsblad n. 46), en dat die intrekking niet anders kan geschieden dan bij de wet. Dien ten gevolge stelt de Commissie voor, dat de Kamer, zich met dit oordeel vereenigende, besluite haar verslag mede te deelen aan de Regering.

De Commissie bestaat uit de heeren Godefrui, Hoyne van Papendrecht, Sander, van Deinsse en van der Linden.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.